

A Biblia eredete és jellege



SZOMBAT DÉLUTÁN

**E HETI TANULMÁNYUNK: 5Mózes 18:18; János 1:14;
2Timótheus 3:16-17; Zsidók 11:3, 6; 2Péter 1:19-21**

„Ezért mi is szüntelenül hálát adunk Istennek, hogy amikor hallgatók Isten általunk hirdetett igéjét, nem emberi beszédként fogadtátok be, hanem Isten beszédeként, aminthogy valóban az, és annak ereje munkálkodik is bennetek, akik hisztek” (1Thessz 2:13, RÚF).

Ahogy látjuk és értjük a Szentírás eredetének és jellegének a kérdését, az nagyban meghatározza, milyen szerepet tölthet be a Biblia az életünkben, de szélesebb körben, a gyülekezet és az egyház életében is. Az Ige értelmezését jelentős mértékben alakította és befolyásolta a kinyilatkoztatás és az ihletés folyamatának a megértése. Ha helyesen akarjuk érteni a Szentírást, először is engednünk kell, hogy az határozza meg tanulmányozásának alapvető paramétereit. A matematika nem vizsgálható a biológia vagy a szociológia terén alkalmazott mérési módszerekkel. Nem tanulmányozhatjuk a fizikát ugyanolyan eszközökkel, mint a történelmet. A Biblia lelki igazságait sem kutathatjuk ki és érthetjük meg jól ateista módszerekkel, amelyek úgy közelítenek hozzá, mintha Isten nem létezne. A Szentírást értelmezve komolyan kell vennünk az Ige isteni-emberi dimenzióját. Tehát a helyes megértés érdekében hittel közelítsünk a Bibliához és ne szkeptikus módszerekkel, kételkedve!

Ezen a héten áttekintjük a Biblia eredetének és jellegének néhány alapvető kérdését, amelyeknek hatnia kell arra, ahogyan értelmezzük és értjük az Igét.

A BIBLIA ISTEN KINYILATKOZTATÁSA

Olvassuk el 2Pt 1:19-21 szakaszát! Mi volt Péter meggyőződése a Biblia prófétai üzenetének eredetével kapcsolatban?

A Biblia semmilyen más könyvhöz nem hasonlítható. Péter apostol szerint a prófétákat a Szentlélek ihlette, tehát az üzenetük tartalma Istentől származik, nem ők találták ki. „...nem kitalált mesék” (2Pt 1:16, RÚF), mert a Biblia profetikus üzenete isteni eredetű, ennek következtében pedig igaz és megbízható. „A Szentlélektől indítatva szóltak az Istentől küldött emberek” (2Pt 1:21, RÚF). Isten munkálkodott a kinyilatkoztatás folyamatában, amely során ismertté tette akaratát a kiválasztott emberi eszközök előtt.

A Szentírás kikerülhetetlen ténye, hogy Isten közvetlen, szóbeli kapcsolatot tart egyes emberekkel. Ennek köszönhető a Biblia különleges, isteni tekintélye, tehát a Szentírás értelmezésekor figyelembe kell vennünk az isteni elemet. Szent Istenünk a szerzője, ezért a bibliai könyveket joggal nevezzük úgy, hogy „szent iratok” (Róm 1:2, RÚF; 2Tim 3:15).

Gyakorlati cézzal adta az Írást az Úr. Hasznosak „a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített” (2Tim 3:16-17).

Emellett szükségünk van a Szentlélek segítségére, hogy életünkre alkalmazhassuk mindazt, amit Isten kijelentett a Bibliában. Péter apostol szerint az isteni eredetű kinyilatkoztatott Igét nem értelmezhetjük csupán az egyéni véleményünk alapján, szükségünk van Isten Igéjére és a Szentlélekre, hogy helyesen értsük a jelentését.

A Szentírás azt is kimondja, hogy „semmit sem cselekszik az én Uram, az Úr, míg meg nem jelenti titkát az ő szolgáinak, a prófétáknak” (Ám 3:7). A kijelentésre vonatkozó bibliai kifejezések (különböző formában) azt érzékel-
tetik, hogy ami korábban rejtett volt, azt kijelentették, leleplezték, így ismertté és nyilvánvalóvá vált. Emberként szükségünk van a kinyilatkoztatásra, mert bűnösök lévén, Istentől elválasztanak a bűneink. Emiatt rá vagyunk utalva Istenre, hogy megtudhassuk akaratát.

Úgy sem mindig könnyű engedelmeskedni a Bibliának, ha hiszünk isteni eredetében, de mi lenne, ha elbizonytalanodnánk ebben, sőt megkérdőjeleznénk ezt?

AZ IHLETÉS FOLYAMATA

Isten a nyelv kommunikációs csatornáján jelenti ki akaratát az embernek, ezért az isteni kinyilatkoztatást le lehet írni. Amint láttuk, a Biblia úgy jött létre, hogy Isten a Szentlélek munkája által bemutatta az igazságot, és Ő emberi eszközök útján közvetítette, oltalmazta az üzenetét. Ezért joggal számíthatunk is arra az alapvető egységre, ami a Szentírás egészében tapasztalható *Mózes első könyvétől A jelenések könyvéig* (vö. pl. 1Móz 3:14-15; Jel 12:17).

Olvassuk el 5Móz 18:18, 2Tim 3:16 és 2Pt 1:21 verseit! Mit állítanak ezek az igék a Szentírás ihletettségéről?

A teljes Szentírás Istentől ihletett, még ha különböző részeinek az olvasása nem is egyformán lelkesítő, vagy talán nem feltétlenül alkalmazható a mai korban (például a zsidó ünnepekről szóló részek ihletettek, még ha ma nem is kell megtartanunk ezeket). Ugyanakkor tanulnunk kell a Szentírás egészéből, még azokból a részekből is, amelyeket nem könnyű olvasni, vagy most nem kifejezetten alkalmazhatók a számunkra.

Ugyancsak fontos megjegyezni, hogy a Biblia nem minden része közvetlen vagy természetfeletti kinyilatkoztatásból ered. Egyes esetekben Isten olyan bibliai írókat használt, akik gondosan utánajártak dolgoknak vagy már meglévő dokumentumok segítségével közvetítették az üzenetet (lásd Józs 10:13; Lk 1:1-3).

Ezzel együtt a teljes Szentírás ihletett (2Tim 3:16). Ezért jelenti ki Pál, hogy *„Mert amit korábban megírtak, a mi tanításunkra írták meg, hogy az Írásokból türelmet és vigasztalást merítve reménykedjünk”* (Róm 15:4, RÚF).

„A Bibliát, amely Istent nevezi meg szerzőjének, emberi kezek írták. Különböző könyveinek sokféle stílusában számos író számtalan jellemvonása tükröződik. A kinyilatkoztatott igazságok sora »Istentől ihletett« (2Tim 3:16), de emberi nyelven szólal meg” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 9. o.).

Ma bizonyos teológusok tagadják a Biblia különböző részeinek isteni eredetét, annyira, hogy elvetik számos alapvető tanítását – a teremtést, a kivonulást, a feltámadást. Miért nem szabad a legkevésbé sem *kinyitni ezt az ajtót*? Végére is, vajon mi ítélkezhetnének Isten Szava felett?

ISTEN ÍROTT SZAVA

„Azután ezt mondta az Úr Mózesnek: Írd le ezeket az igéket, mert ezeknek az igéknek alapján kötöttem szövetséget veled és Izráellel” (2Móz 34:27, RÚF)! Miért akarta Isten, hogy Mózes ezt leírja? Miért nem volt elég csak szóban elmondani a népnek az üzenetet? Mi az írott Ige legnyilvánvalóbb előnye?

Isten, aki szól, aki megalkotta az emberi nyelvet, engedi, hogy a kiválasztott emberi eszközök szavahihető és megbízható módon közvetítsék az általa kinyilatkoztatott igazságot és az ihletett gondolatokat. Isten tehát már eleve megparancsolta a bibliai íróknak, hogy írott formában közvetítsék utasításait és kinyilatkoztatásait.

Mit tanítanak az alábbi igehelyek az írott kinyilatkoztatásról?

2Móz 17:14; 24:4 _____

Józs 24:26 _____

Jer 30:2 _____

Jel 1:11, 19; 21:5; 22:18-19 _____

Miért hagyta meg Isten, hogy leírják a kijelentéseit és az ihletett üzeneteit? A nyilvánvaló válasz: hogy ne felejtsük el könnyen. A Biblia írott szavai állandó viszonyítási alapul szolgálnak, Istenhez és akaratához irányítanak. Egy írásos dokumentumot általában jobban meg lehet őrizni, és sokkal megbízhatóbb, mint a szóbeli üzenetek, amelyeket újra és újra el kell mondani, ismételni. Az Írott Ige folyamatosan másolható, sokkal több ember számára válhat elérhetővé, mintha csak szóban hangzana el. Egy adott időben és helyen csupán korlátozott számú emberhez tudunk beszélni, de amit leírtak, azt bárki olvashatja, különböző helyeken, kontinenseken, sőt még a későbbi generációk áldására is szolgálhat. Aki nem tud olvasni, annak mások olvashatják fel az írást.

PÁRHUZAM KRISZTUS ÉS A SZENTÍRÁS KÖZÖTT

Olvassuk el Jn 1:14, 2:22, 8:31-32 és 17:17 verseit! Milyen párhuzamokat fedezünk fel Jézus, a testté lett Ige és a Szentírás, Isten írott Igéje között?

Van párhuzam Isten testté lett Igéje (azaz Jézus Krisztus) és Isten írott Igéje (azaz a Szentírás) között. Jézus természetfölötti módon fogant a Szentlélek által, de asszonytól született, és a Szentírás is természetfölötti eredetű, mégis emberi eszközök révén jött létre. Jézus Krisztus térben és időben vált emberré. Meghatározott korban élt, egy bizonyos helyen. Ettől mégsem lett semmissé istensége, mint ahogy a történelemben sem szorult bele. Az egész világon, minden időben, minden ember számára Ő az egyetlen Megváltó (lásd ApCsel 4:12). Hasonlóképpen Isten az írott Igét, a Bibliát is egy bizonyos időben adta, az akkori kultúra keretei között. Ám miként Jézus Krisztus, úgy a Biblia sem időfüggő, azaz nem egy meghatározott időkeretre vagy helyre korlátozott, hanem az egész világon, minden ember számára időszerű és kötelező érvényű marad. Amikor Isten kijelentette Önmagát, leereszkedett az emberek szintjére. Jézus emberi természete magán hordozta az emberiség gyengeségének minden jelét és a mintegy négyezer évnyi hanyatlás folyamatának következményeit. Benne viszont nem volt bűn. Hasonlóképpen a Szentírás nyelvezte is emberi nyelv, nem egyfajta „tökéletes szuperemberi” nyelv, amit senki nem beszél, senki nem érthet meg. Noha minden nyelvnek vannak korlátai, az emberiség Teremtője, aki az emberi nyelveket is megalkotta, tökéletesen képes megbízhatóan, félreérthetetlenül közvetíteni az akaratát az embereknek. Természetesen minden összehasonlításnak megvannak a korlátai. Jézus Krisztus és a Szentírás nem azonos egymással. A Biblia nem Isten megtestesítése. Isten nem egy könyv, Jézus Krisztusban lett emberré. Azért szeretjük a Bibliát, mert a lapjain bemutatott Megváltót imádjuk. A Biblia egyedi és elválaszthatatlan isteni-emberi egység. Ellen G. White világosan írja: „A Biblia emberi nyelven kifejezett, de Istentől származó igazságai az isteni és az emberi egybefonódását tükrözik. Ugyanilyen összefonódásról tanúskodik Krisztus természete is, aki Isten Fia és ember Fia is volt. A Bibliára is érvényes az, ami Krisztusra, hogy »az Ige testté lett, és lakozék miközöttünk« (Jn 1:14)” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 9. o.).

Miért elengedhetetlen, hogy a Szentírás legyen a hitünk alapja? Hol lennénk ma nélküle?

A BIBLIA MEGÉRTÉSE – HITTEL

Olvassuk el Zsid 11:3, 6 verseit! Miért elengedhetetlen a hit Isten és az Ige megértéséhez? Miért nem lehet hit nélkül Istennek tetszeni?

Az igazi tanuláshoz mindig kell hit. A kisgyermek úgy képes megtanulni új dolgokat, hogy önkéntelenül bízik a szüleiben. A bizalmi kapcsolat kalauzolja az élet és a szeretet alapvető dolgainak a megismerése közben. A tudás és a megértés tehát a szeretet és a bizalom kapcsolatában fejlődik.

Hasonlóképpen egy jó zenész akkor játszik szépen egy darabot, ha nem csak a technikai adottságait fejleszti, amelyekkel jobban tudja megszólaltatni a hangszerét, hanem megszereti a zeneszámokat, kedveli a zeneszerzőt és szívesen gyakorol a hangszerén. A Bibliát pedig nem érthetjük meg igazán, ha kételkedve, kételyekkel közelítünk hozzá, csak akkor, ha szeretettel és hittel nyitjuk ki. Pál apostol írja: „*Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni*” (Zsid 11:6). Elengedhetetlen, hogy hittel forduljunk a Bibliához, elismerjük természetfölötti eredetét, ne csupán emberi könyvet lássunk benne!

Világosan olvasható a Hetednap Adventista Egyház első alapvető hitelvében, hogy a Szentírás természetfölötti eredetű: „A Szentírás – az Ó- és Újtestamentum – Isten írott szava. Ő ihlette szent embereit, akik elmondták és leírták azt, amire a Szentlélek indította őket. Isten mindent közölt az emberrel Igéjében, ami a megváltáshoz szükséges. A Szentírás Isten akaratának tévedhetetlen kinyilatkoztatása. Ez a jellem mértékadója, a tapasztalatok próbája, a hitelvek mérvadó kinyilatkoztatása és Isten történelmi cselekedeteinek megbízható forrása” (*A hetedik napot ünneplő adventisták hitelvei*. Budapest, 1997, Advent Kiadó, 13. o.). Lásd még Zsolt 119:105; Péld 30:5-6; Ézs 8:20; Jn 17:17; 1Thessz 2:13; 2Tim 3:16-17; Zsid 4:12; 2Pt 1:20-21!

Mit veszít, aki nem hittel közeledik a Szentíráshoz, amikor próbálja megérteni? Miért nem vak ez a hit? Mely érvek szólnak az ilyen hit mellett? Miért van szükségünk a hitre a Biblia igazságainak kutatása közben is?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Bármennyire fontos is a Biblia, önmagában nem lenne valós lelki értéke számunkra, ha nem tapasztalnánk, hogyan hat a Szentlélek a szívünkre és a gondolatainkra, miközben olvassuk és tanulmányozzuk.

„Igéje által Isten az emberekre bízta azt az ismeretet, amely szükséges az üdvösséghez. A Szentírást Isten akaratának hiteles, tévedhetetlen kinyilatkoztatásaként kell elfogadnunk. A Szentírás a jellem mércéje, a tanításaink zsinórmértéke és tapasztalataink próbaköve. »A teljes írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített « (2Tim 3:16-17).

Az a tény azonban, hogy Isten az Ige által kinyilatkoztatta akaratát az embereknek, nem teszi szükségtelenné Szentlelkének állandó jelenlétét és eligazítását. Ellenkezőleg! Megváltónk azért ígérte meg a Lelket, hogy szolgálaink feltárja az Igét; hogy a Lélek megvilágítsa és gyakorlativá tegye az Ige tanításait. Mivel Isten Lelke ihlette a Bibliát, a Lélek tanítása soha nem állhat el-lentében az Ige tanításával” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 10. o.).

BESZÉLJÜK MEG!

- 1) **Hogyan jelenti ki Isten önmagát? Többféle módon ad kijelentést önmagáról. Általános kinyilatkoztatást kapunk a természet által, de sokkal konkrétabb, amit álmok (Dán 7:1), látomások (1Móz 15:1), jelek (1Kir 18:24, 38), valamint Fia, Jézus Krisztus által ad (Zsid 1:1-2). Kijelentette már Isten magát személyesen neked? Mondd el a tapasztalatodat!**
- 2) **Egyes teológusok elutasítanak jó néhány bibliai tanítást, pusztán mendemondáknak tartva azokat. Néhány példa az Ószövetségből: a teremtetéstörténet, Ádám és Éva létezése, a kivonulás, illetve Dániel története. Ezeket mint kitalációkat nem veszik figyelembe, mondván, hogy csupán valamilyen lelki tanulással szolgálnak. Ez a következménye annak, ha az ember felülbírálja Isten Szavát. Miért veszélyes tehát az ilyen magatartás és hozzáállás?**
- 3) **A Bibliában Isten határozott kijelentést adott az akaratáról, de a mi közreműködésünkkel kívánja terjeszteni az egyedül Jézus Krisztus általi megváltás jó hírét. Amikor az emberek megfigyelnek minket, vajon milyen istenképet látnak, mit mutat a viselkedésünk?**

PÁTER ROZÁLIA:

ELJUTNI

Útnak indultam egyszer.
Hová? Merre? — mindegy, csak mentem,
útelágazáshoz értem, s ott megálltam...
Sütött a nap ragyogón, én meg tétováztam:
— Erre letér egy kis ösvény, ott talán többet látok,
embereket, állatokat, fákat, virágot.
A kövezett út továbbhaladt,
én helyette az ösvényre tettem a lábamat.

Ez a keskeny utacska göröngyös,
sebes a lábam a kövek közt.
De a Fák, a Fák árnyat adtak,
virágok az útfélen nekem illatoztak,
napfény a lombon át rám ragyogott,
izzadt homlokomra küldött lágy fuvallatot.
Ennyi szépség! Látod? — Még
nem mondtam el mindent!
A szépség és illat és napfény, de kevés is akad!
Helyette a tövis tépi ruhám meg a lábamat.
Valaki mégis ott áll a szépség mögött,
talán nem is a napfény, csak belé öltözött
és azt súgja: „Ne add fel, megéri!
Tarts ki, járd csak a keskeny utat végig!”

Már régen tudom, bár a fülemmel is baj van,
ki súgta az irányt, mikor elindultam.
Ereje az erőm. Mindig ott a bajban,
bánatom éjén is Ő, aki vigasztal.
És bár öreg és tétova lábam meg-megáll,
a keskeny út végén kitárt karjával vár.